

**NOTAT
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG**

TIL

29. august 2019
19/05660-1
johamb-dep

Indhold

3. Udvikling af vores økonomiske grundlag:

- a. Konkurrenceevnetjekket **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**
- b. Vision for en langsigtet strategi for bæredygtig vækst**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**

a. Konkurrenceevnetjekket

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (konkurrenceevne) vil drøfte det såkaldte konkurrenceevnetjek, der denne gang ventes at fokusere på de eksterne aspekter af konkurrenceevnen. Der forventes særligt fokus på den internationale handel samt den europæiske industris integration i globale værdikæder i forhold til hvad det betyder for EU's konkurrenceevne.

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet og dels at give rådsmøderne et mere horisontalt tværgående fokus på aspekter med indflydelse på den europæiske konkurrenceevne.

2. Baggrund

Det nuværende finske formandskab har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på dagsordenen rådsmødet (konkurrenceevne) den 26. september 2019 til drøftelse.

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Debatforummet blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

Det ventes, at konkurrenceevnetjekket denne gang på rådsmødet den 26. september 2019 vil omhandle de eksterne aspekter af EU's konkurrenceevne. Der forventes at være nærmere fokus på betydningen af international handel og EU's afhængighed heraf, bl.a. ift. europæiske jobs, idet EU i større grad end andre tilsvarende globale økonomier er afhængig af den globale handel med andre tredjelande på oversøiske markeder, fx Kina og USA. Herudover forventes det, at Kommissionen i sit oplæg vil fokusere på de globale handelsmønstre og de tegn, der er på stigende handel og investeringer internt i de forskellige regioner, hvor asiatiske virksomheder i stigende grad handler med asiatiske, amerikanske med amerikanske og europæiske med andre europæiske. Det forventes, at Kommissionen også vil fremhæve sammenhængen med det globale aspekt af EU's industri og særligt de globale værdikæder, som industrien indgår i, hvor det fortsat er de transatlantiske relationer, der er har størst betydning for EU's industri.

Det forventes endvidere, at Kommissionen vil opliste en række policy-forslag som løsning på disse udfordringer, hvor af nogle tiltag retter sig imod øvrige globale økonomier og andre er EU-interne. På den eksterne side må dette forventes at omfatte tiltag såsom bedre sikring af lige konkurrencevilkår og en reform af WTO, mens der på den interne side forventes at omfatte tiltag såsom en kommende industripolitisk strategi og en fuldbyrdelse af det indre marked. Særligt sidstnævnte har Kommissionen tidligere fremhævet som et væsentligt punkt til at styrke EU's konkurrenceevne.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet (konkurrenceevne) og dels at give Rådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væsentlig betydning for EU's konkurrenceevne.

Kommissionen ventes at indlede konkurrenceevnetjekket med en præsentation af deres analyser, med fokus på betydningen af international handel og investeringsmønstre og dets betydning for konkurrenceevnen. Der ventes ikke at være skriftlige diskussionsoplæg forud for drøftelsen. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Forhandlingsituationen

Generelt har de øvrige lande været positive over for konkurrenceevnetjekket som debatform. Det konkrete emne har ikke været drøftet i regi af konkurrenceevnetjekket tidligere, men det forventes, at medlemsstaterne overordnet vil dele sig i to lejre. På den ene side forventes der at være en gruppe, primært bestående af de ”klassiske” industritunge lande, som fokuserer på at styrke den europæiske industri gennem mere protektionistiske tiltag, der kan beskytte europæisk industri og virksomheder fra udenlandsk konkurrence, og et øget fokus på udvalgte sektorer, som man ønsker at styrke gennem øget brug af offentlig støtte. Modsat denne forventes at være en gruppe, primært bestående af mindre lande med en mere åbne økonomier, der i højere grad ønsker at styrke industriens konkurrenceevne ved at fremme det indre marked, og herigennem styrke de generelle rammevilkår for alle virksomheder. Dertil må der forventes en bredere opbakning til en reformering af WTO for at sikre mere lige konkurrencevilkår globalt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen anerkender, at den europæiske industri er udfordret i den globale konkurrence. Spørgsmålet er, hvordan konkurrenceevnen forbedres uden at gribe til protektionisme. Regeringen finder, at den grønne dagsorden sammen med digitaliseringen udgør de områder, hvor EU's konkurrenceevne kan styrkes.

Derfor finder regeringen, at et sammenhængende Digitalt Indre Marked har potentiale til at øge vækst ved at understøtte den digitale transformation af industrien, øgede europæiske investeringer, produktivitet og innovation. Det er vigtigt, at fremtidige europæiske initiativer på det digitale område understøtter nye digitale forretningsmodeller og gør det lettere for virksomheder at skalere deres forretning i EU – ikke mindst for små digitale virksomheder samt industrien. Initiativerne bør desuden generelt sikre, at europæisk lovgivning er digitaliseringsklar og fremtidssikker.

Regeringen er derudover positiv over for en tilgang, som kan bidrage til omstillingen til en klimaneutral økonomi, herunder for de europæiske virksomheder, idet regeringen finder, at den europæiske industri har et stort potential i eksport af ”grønne teknologier”, såfremt virksomhederne formår at indtage teknologiens førerposition. Dette for at bidrage til et EU-samarbejde, som vægter den grønne omstilling og bæredygtighed med henblik på opfyldelse af Parisaftalen og Verdensmålene og da man bakker op om det finske formandskabs fokus på bæredygtig vækst.

Regeringen er enig i, at Rådet (konkurrenceevne) bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen generelt.

Regeringen er positiv overfor, at Kommissionen har fokus på de eksterne aspekter af konkurrenceevnen og EU's integration i globale markeder og værdikæder, idet disse aspekter har stor betydning for både danske og europæiske virksomheder og jobs. Ligeledes er det positivt, at Kommissionen er opmærksom på de ændringer, der sker i handelsmønstrene globalt og de betydninger, det kan få for EU's økonomi og konkurrenceevne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Konkurrenceevnetjekket blev senest skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 23. maj 2019 forud for rådsmødet den 27. maj 2019.

b. Vision for en langsigtet strategi for bæredygtig vækst

Nyt notat

1. Resumé

Det finske formandskab ønsker på rådsmødet en politisk debat om fremtidens bæredygtige vækst i EU, bl.a. som input til de kommende initiativer fra Kommissionen på området. Som baggrund for debatten er der udarbejdet et formandskabspapir med fokus på en bred række emner, herunder en ambitiøs industripolitik, som understøtter den digitale og grønne omstilling.

Fra dansk side bakker man stærkt op om de finske ambitioner om at sætte bæredygtig vækst på dagsordenen. For regeringen er det centralt, at EU-samarbejdet, herunder en eventuel ny europæisk vækststrategi trækkes i en grønnere og mere bæredygtig retning med henblik på opfyldelse af Parisaftalen og Verdensmålene, hvorunder omstillingen til en mere cirkulær økonomi er vigtig. Samtidig er det fortsat vigtigt med et stærkt og velfungerende indre marked tilpasset den digitale tidsalder, og at EU promoverer og forsvarer en ambitiøs og fair handelspolitik.

2. Baggrund

Det finske formandskab har sat en politisk debat om fremtidens bæredygtige vækst på dagsordenen for rådsmødet. Det sker som opfølgning på DER-konklusionerne fra marts 2019, hvori der ønskes en langsigtet bæredygtig vækststrategi, og DER's Strategiske Dagsorden for 2019-2025 (vedlagt). Drøftelserne har til formål at komme retningen og indholdet i denne strategi nærmere.

3. Formål og indhold

Udgangspunktet for drøftelsen vil være et formandskabspapir om bæredygtig vækst, der forventes at fokusere på, at bæredygtig vækst skal sikres gennem bedre sammenhæng mellem det indre marked og andre politikområder bl.a. ved at udvikle en ambitiøs industripolitik, der understøtter den digitale og grønne omstilling. Dertil forventes papiret at indeholde en række elementer vedr. øget brug af kunstig intelligens; styrkelse af det indre marked, særligt på området for tjenesteydelser og gennem bedre håndhævelse og implementering; øget brug af data; gennemsyn af konkurrencelovgivningen; adgang til finansiering for virksomheder; grøn omstilling; fastholdelse af det multilaterale og regelbaserede internationale handelssystem; samt styrket fokus på forskning og innovation.

Formandskabet forventes desuden at lægge op til, at konkurrenceevnerådet skal påtage sig en aktiv rolle i at overvåge og fremme dagsordenen om bæredygtig vækst herunder sikre den beskrevne integrerede tilgang på de relevante politikområder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Det første udkast til det finske formandskabspapir om bæredygtig vækst har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 21. august 2019.

Der er modtaget høringssvar fra Amnesty International, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Standard, Danske Maritime, Finansforbundet og Finans Danmark.

Dansk Erhverv finder grundlæggende formandskabspapiret særdeles fornuftigt og støtter op om de foreslåede prioriteter, særligt fokuset på udviklingen af det indre marked for services, handlingsplanen for implementering og håndhævelse og styrkelsen af den globale regelbaserede frihandel.

Mere specifikt bemærker **Dansk Erhverv**, at services udgør mere end 70 % af vores økonomi i EU og Danmark. Desværre oplever servicevirksomheder stadig mange barrierer, når de ønsker at benytte sig af det indre marked. **Dansk Erhverv** er enige i, at tendensen imod en stigende servitisering

af industrivirksomheder er vigtig, dette er dog ikke ensbetydende med, at problemerne er nye, og **Dansk Erhverv** ønsker at understrege, at det også i sig selv bør være en prioritet at styrke det indre marked for services, ikke kun i forbindelse med servitisering af industrivirksomheder. **Dansk Erhverv** støtter fuldt op om ambitionen om at udvikle et egentligt indre marked for services.

Hvad angår implementering oplever **Dansk Erhvervs** medlemsvirksomheder desværre alt for ofte, at de samme EU-regler er implementeret forskelligt, håndhæves uens eller i nogle tilfælde slet ikke håndhæves. **Dansk Erhverv** hilser derfor ideen om en handlingsplan for implementering og håndhævelse samt kapacitetsopbygning varmt velkomment.

Dansk Erhverv er enig i, at EU's konkurrencepolitik er det rette instrument til at håndtere udfordringerne i en verden med hurtig digital udvikling og global konkurrence. **Dansk Erhverv** støtter ligeledes, at det undersøges nærmere, om reglerne skal opdateres til at håndtere platformenes nye rolle i økonomien, således at dominerende markedsstilling i forbindelse med data kan adresseres bedre.

Ifølge **Dansk Erhverv** er beskyttelse af immaterielle og intellektuelle ejendomsrettigheder af altafgørende betydning for at sikre investeringer i innovation, hvorfor man helhjertet støtter teksten herom i formandskabspapiret.

Det er vigtigt for **Dansk Erhverv** at understrege, at der fortsat er meget arbejde at gøre indenfor dagsordenen for bedre regulering. I formandskabspapiret fremhæves en række af de vigtigste principper, og Danmark bør på baggrund af Implementeringsrådets anbefalinger til den nye Kommission fra december 2018 aktivt støtte op om denne prioritet.

Dansk Erhverv forstår behovet for at sikre tilstrækkelige investeringer i særligt strategisk vigtige værdikæder, men ønsker i denne sammenhæng at advare imod at udvælge vinderindustrier eller værdikæder på forhånd. Forsknings- og innovationsprogrammer skal derfor være teknologineutrale.

Udvikling af digitale kompetencer, livslang læring og omskoling er meget vigtige faktorer for at sikre, at alle får det fulde udbytte af den digitale transformation. **Dansk Erhverv** er enig i, at digitaliseringens konsekvenser for jobmarkedet skal tages alvorligt og håndteres, men mener ikke at disse udfordringer skal bremse den digitale transformation.

Dansk Erhverv støtter fuldt op om den multilaterale regelbaserede frihandel og er meget enig i, at EU i høj grad skal forsvare dette system og bruge den globale konkurrence til at fremme og styrke vores konkurrenceevne.

Dansk Erhverv deler ligeledes opfattelsen af, at det er nødvendigt konsekvent at anvende de handelsdefensive instrumenter for at sikre lige konkurrencevilkår globalt. **Dansk Erhverv** hilser desuden fokuset på globale frie datastrømme varmt velkomment.

Data og digitalisering åbner nye muligheder men også udfordringer. **Dansk Erhverv** er helt enig i, at der er behov for en omfattende køreplan og kortlægning af den eksisterende lovgivning for at sikre fair og lige vilkår i en innovativ datadrevet økonomi.

DI er enig i det overordnede budskab om, at bæredygtig vækst er helt afgørende for Europa, men at den europæiske vækst er udfordret af globale omstændigheder, herunder klimaforandringerne, øget international konkurrence, geopolitiske forskydninger samt spændinger i international handel, ikke mindst i form af protektionisme fra tredjelande. Det er derfor positivt, at formandskabspapiret fremsætter en samlet vækststrategi for EU, der har et bredere fokus end den seneste tids debat om EU's industripolitik. I tillæg til den klassiske fremstillingsindustri lægger formandskabet ligeledes op til et fornyet fokus på servicesektoren. Fremtidens industri vil i stigende grad undergå en "servicification", hvor produkter og services indgår i et samspil, ikke mindst i forhold til digitale tjenester. **DI** støtter derfor fuldt op om formandskabets fokus på digitalisering. En dataintensiv økonomi, understøttet af optimale, regulatoriske rammevilkår, herunder i forhold til datasikkerhed, dataadgang og datadeling, er afgørende for, at europæisk industri kan fastholde sin globale førerposition.

For **DI** er det ligeledes positivt, at formandskabets oplæg til en samlet vækststrategi samtidig betyder, at fokus flyttes væk fra den seneste tids diskussion om mere protektionistiske instrumenter i industripolitikken. Det gælder blandt andet i forhold til ønsker om at ændre EU's statsstøtteregele samt indføre mere lempelige konkurrenceregler med henblik på at tillade fusioner til skabelse af europæiske industrigiganter.

DI lægger stor vægt på, at formandskabspapiret fremhæver FN's bæredygtighedsmål, særligt i forhold til energi, klima og miljø. For **DI** er det således afgørende, at prioriteterne for EU's næste mandatperiode (2019-2024) afspejler dette, og af samme grund har **DI** fremsat 47 konkrete forslag til den nye Kommission, der imødekommer FN's bæredygtighedsmål. Særligt er det vigtigt, at EU fastsætter ambitiøse EU-klimamål frem mod 2050, herunder en målsætning om klimaneutralitet i 2050. Den grønne omstilling er en mulighedsdagsorden. Det er en mulighed for at investere i fremtidens bæredygtige energisystem og gøre europæiske virksomheder til vindere i kapløbet om fremtidens bæredygtige teknologi.

Det indre marked er ifølge **DI** hjørnестenen i EU-samarbejdet, og der er fortsat et enormt uudnyttet potentiale inden for såvel varer som services, som kan indfries ved at færdiggøre det indre marked og sikre en bedre håndhævelse. Af samme grund bakker **DI** op om formandskabspapirets forslag om at vedtage en handlingsplan for implementering og håndhævelse af det indre marked og at iværksætte sektorspecifikke analyser af hindringer for grænseoverskridende udveksling af services. Det er samtidig **DI**'s opfattelse, at digitaliseringsdagsordenen samt en ambitiøs forskning- og innovationspolitik fortsat bør være centrale elementer i bestræbelsen på at skabe konkurrencedygtige europæiske virksomheder og at fastholde industriarbejdspladser i Europa. I den forbindelse er det vigtigt, at EU fastholder eksisterende og skaber nye førerpositioner inden for teknologi, innovation og udvikling. Betydningen af værdikæder, der går på tværs af grænser, spiller en stadig vigtigere rolle i den sammenhæng. Et velfungerende indre marked er derfor nøglen til at styrke Europas teknologiske værdikæder med strategisk betydning for Europa.

Det er ligeledes meget positivt, at formandskabspapiret fremhæver dagsordenen om bedre regulering. **DI** har støttet de seneste års fokus på bedre regulering, og **DI** mener, at EU bør fastholde dette fokus og fortsætte det gode arbejde, ikke mindst i forhold til at fastholde og videreudvikle REFIT-plattformen, så eksisterende lovgivning løbende evalueres og tilpasses. **DI** henviser endvidere til de forslag til bedre regulering, som **DI** efter en tæt dialog med centraladministrationen har fremsat til EU's næste mandatperiode (2019-2024). **DI** noterer i denne sammenhæng med tilfredshed, at formandskabspapiret understreger behovet for at sikre, at al EU's lovgivning bliver gjort digitaliseringsparat.

Adgang til globale markeder er vigtigt for europæiske virksomheders konkurrenceevne og eksportmuligheder. **DI** støtter derfor formandskabspapirets fokus på global frihandel, en aktiv handelspolitik og behovet for at modernisere WTO-systemet, ikke mindst i forhold til at sikre at WTO's klagesystem kan fungere effektivt.

Endelig påpeger **DI** vigtigheden af, at EU's lovgivere tager højde for, hvordan ny EU-lovgivning påvirker erhvervslivets konkurrenceevne. Der påligger Ministerrådet for Konkurrenceevne en særlig opgave i at sikre dette. Ministerrådet for Konkurrenceevne bør ligeledes sikre tilstrækkelig koordinering af den industripolitiske indsats med øvrige relevante rådsformationer.

Dansk Standard fremhæver, at standarder er et redskab, som igennem mange år har skabt et fælles sprog, der gør, at vi forstår produkter og systemer ens.

Standarder skaber ifølge **Dansk Standard** vækst, fx viser en nordisk undersøgelse fra 2018, at standardisering særligt er vigtigt for eksportorienterede nordiske virksomheder, hvor størstedelen af virksomhederne betragter standarder som en vigtig del af deres fremtidige forretningsplan.

Dertil er standarder et redskab til grøn omstilling. I en situation hvor der er et støt stigende fokus på grøn teknologi og grøn omstilling er det ifølge **Dansk Standard** vigtigt, at vi udvikler fælles forståelsesrammer for, hvad der kan betegnes som grønt eller bæredygtigt. Ved hjælp af standarder kan vi sikre, at det offentlige får en større sikkerhed for, hvad man betaler for, når der investeres i grønne løsninger eller købes grønt ind, samtidig med at det bliver nemmere for virksomhederne at vise og kommunikere deres grønne engagement.

Ifølge **Dansk Standard** spiller standarder desuden en rolle i den digitaliserede verden. Med digitaliseringen følger en række udfordringer, som f.eks. stigende trusler fra it-relateret kriminalitet, hvor alle brancher og virksomhedstyper er i farezonen. Her kan standarder udgøre et centralt redskab til at sikre, at forbrugere og virksomheder forstår det samme ved it-sikkerhed, ligesom det kan give konkrete redskaber til virksomhederne for, hvordan de tilrettelægger de bedste forretningsgange. Men digitalisering kan også åbne nye døre og spændende nye markeder, og her kan virksomhederne opnå en konkurrencefordel, når de er på forkant med en ansvarlig datahåndtering, hvilket de kan være ved at tænke etik og datasikkerhed ind, allerede når man designer produktet f.eks. baseret på brugen af kunstig intelligens (AI), også her kan standarder være en stor hjælp.

Endelig kan standarder ifølge **Dansk Standard** være med til at understøtte FN's verdensmål, idet standarder hjælper virksomheder og organisationer med at dokumentere deres arbejde med de konkrete verdensmål. Den internationale standardorganisation, ISO, har i tillæg kortlagt, hvordan hele 2.344 forskellige standarder kan bruges til at arbejde med verdensmålene, herunder f.eks. 188 standarder til mål nr. 13 om klimahandling. Standarder og standardisering kan altså bruges som et erhvervspolitisk redskab, der kan hjælpe med at styrke en bæredygtig og grøn omstilling, rammesætte nye teknologier og ikke mindst har afgørende betydning for vækst og produktivitet i virksomhederne.

Dansk Standard opfordrer derfor til, at arbejdet med standarder i endnu højere grad indtænkes i det fremtidige arbejde med bæredygtig vækst, særligt når det kommer til den grønne omstilling og digitalisering.

Danske Maritime bemærker, at EU-politikker også bør være lige så effektive til at fremme eksisterende, innovative industrier, såsom den maritime teknologi, hvor EU og især Danmark er førende såvel teknologisk som kvantitativt

og økonomisk. EU's politik bør underbygge og udbygge vore styrkepositioner, ikke blot satse på de områder som andre fokuserer på. Som understreget i rådskonklusionerne om industripolitik fra maj 2019 er der behov for at opdatere de nuværende sektorspecifikke industristrategier, herunder LEADERSHIP 2020.

Ifølge **Danske Maritime** er det bestemt nødvendigt for globalt konkurrerende erhverv, som den maritime industri, at rammebetingelser er forudsigelige og også så smidige, at virksomhederne kan tilpasse sig ændringer på markederne.

Ifølge **Danske Maritime** er Europæiske SMV'er vigtige, men det er vigtigt ikke at undervurdere betydningen af større industrivirksomheder i Europa, herunder globalt førende virksomheder inden for maritim teknologi. Disse virksomheder står mere og mere overfor statsstøttede og -ejede nationale konglomerater i tredjelande, som direkte konkurrent og har også brug for at kunne overleve denne illoyale og hårde konkurrence. Større virksomheders fremtid har en direkte indvirkning på mange SMV'ers muligheder.

Digital teknologi har ifølge **Danske Maritime** særlige udfordringer inden for søtransport, hvor Europas maritime teknologisektor kan bidrage til løsninger. Maritim politik og havpolitik kan også være vigtige muligheder for fremtidig bæredygtig vækst og digitalisering.

Handel på tværs af EU-grænser er naturligvis vigtig, men det er ifølge **Danske Maritime** i høj grad af betydning for de industrier, der er aktive på det globale marked, som f.eks. den maritime industri er det, at de har adgang til alle større markeder uden for EU. Den betydelige eksport til lande uden for EU er vigtig for EU's handelsbalance. Lige vilkår kombineret med håndhævelse på verdensplan er derfor afgørende. Det er desuden centralt for innovative industrier – som den maritime – at immaterielle rettigheder respekteres.

Europæisk økonomis modstandsdygtighed, smidighed og teknologineutralitet og åbenhed over for nye og innovative fremgangsmåder og forretningsmodeller er et centralt punkt, og den maritime teknologi kan med de rette rammevilkår bidrage væsentligt. For maritim teknologi er det nuværende multilaterale handelssystem ifølge **Danske Maritime** ikke perfekt, især ikke for skibsbygning, på grund af produktets specificiteter. Der er eksisterende huller, der bør lukkes. En sektorspecifik tilgang er nødvendig for nogle sektorer eller segmenter. En ren horisontal tilgang vil ikke alene fungere for maritim produktion.

Finans Danmark støtter overordnet op om de linjer, der er i formandskabsrapporten, herunder at en vækststrategi fremadrettet skal have bæredygtighed i

centrum. I den forbindelse understreger **Finans Danmark**, at temaet om finanssektorens rolle bør tænkes ind i en vækststrategi om bæredygtighed, jf. Kommissionens handlingsplan om bæredygtig finans fra marts 2018 og de initiativer, der udspringer af handlingsplanen. Det finansielle system er en central del af løsningen i arbejdet mod en grønnere og bæredygtig økonomi. Der er et betydeligt behov for yderligere investeringer for at opfylde EU's 2030 mål, for ikke at nævne FN's verdensmål og mere ambitiøse dagsordner såsom klimaneutralitet i 2050. Dette investeringsbehov kan ifølge **Finans Danmark** kun nås ved en omdirigering af privat kapital mod mere bæredygtige investeringer. Hertil er større gennemsigtighed og såkaldt 'longtermism' i økonomien vigtige instrumenter. Initiativer med henblik på at fremme bæredygtig økonomisk vækst går ifølge **Finans Danmark** hånd i hånd med målet om at sikre stabiliteten i det finansielle system.

Finansforbundet støtter store dele af visionen i formandskabspapiret, og bemærker i den forbindelse, at social vækst skal medtænkes, hvorfor borger- og forbrugerdelen bør have en meget mere fremtrædende og overordnet plads i visionspapiret.

En social vækst fordrer ifølge **Finansforbundet** større inddragelse af medarbejderne og deres repræsentanter ift. kædeansvar og social dialog i alle EU-lande og på alle niveauer (national, sektor og arbejdsplads). Visionspapiret bør tilgodese behovet for en geografisk balance i EU i forhold til social dialog og overenskomster særligt med tanke på et frit indre varemærket i EU. I produktivitetens navn udflyttes mange jobs og opgaver til EU-lande uden overenskomster og social dialog. Dette er ikke bæredygtigt ud fra et socialt perspektiv og bør adresseres i visionen.

Digitalisering har potentialet til at blive en kæmpe gevinst for EU, hvis rammerne og ambitionerne indtænker mennesket. **Finansforbundet** påpeger dog, at digitalisering også gør det muligt at opdele værdikæder i mindre bidder, der nemt kan flyttes mellem EU-landene, men også helt uden for EU og til lande uden sociale dialog/overenskomster. Derfor må visionen om en bæredygtig vækst i EU bygge på at bevare og skabe jobs i EU.

Desuden fremhæver **Finansforbundet**, at Europas servicesektor kun nævnes en enkelt gang, hvorimod der er et større fokus på industri og produktion. Der bør ifølge **Finansforbundet** være et mere balanceret fokus på begge sektorer og på samspillet mellem sektorerne. **Finansforbundet** mener, at den finansielle sektors rolle for en bæredygtig vækst og en grøn transformation af den europæiske økonomi bør indgå som en vigtig del af en vision om bæredygtig vækst på linje med tankerne i formandskabets prioriteter.

Endelig bemærker **Finansforbundet**, at den undergravende skattespekulation, -unddragelse og -snyd, der i stigende grad sker på tværs af grænser, skal

adresseres for at nå målet om en bæredygtig og retfærdig vækst. I denne sammenhæng vil det være oplagt at bruge den finansielle sektor og dens medarbejdere som watchdog.

Amnesty International anerkender en række positive elementer i formandskabspapiret: at det anerkendes, at bæredygtig vækst omfatter en vigtig miljømæssig og social dimension, og papiret understreger behovet for en integreret tilgang til bæredygtig vækst, hvor økonomi ikke må stå alene; at papiret refererer til globale standarder såsom Verdensmålene; at papiret understreger, at vækstdagsordenen bør overholde og fremme europæiske sociale værdier og fundamentale principper. Disse elementer er positive, men tager ikke ordentlig højde for menneskerettighederne, som **Amnesty International** ser som meget vigtige også i denne sammenhæng.

Ifølge **Amnesty International** ignorerer papiret desuden – eller er ikke ordentlig opmærksom på – den seneste vigtige udvikling på området i EU: EU-Kommissionens refleksionspapir om bæredygtig udvikling fra januar 2019; EU-Kommissionens Handlingsplan for finansiering af bæredygtig vækst fra marts 2018; FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGP), der blev godkendt af EU i 2011; Desuden overser man ifølge **Amnesty International** det voksende antal af EU-lande, der er ved at undersøge og indføre lovgivning, der forpligter virksomheder til at udøve due diligence på menneskerettigheds- og miljøområdet, og som sikrer ofre for evt. alvorlige menneskerettighedskrænkelser, der involverer virksomheder med hovedsæde i de pågældende EU-lande, adgang til domstolene. Formandskabspapiret lægger ikke op til, at EU bør have en rolle at spille her – i forhold til at gøre lovgivning på området gældende for virksomheder i hele EU i forhold til deres globale aktiviteter, hvilket **Amnesty International** ser som et stort problem.

Endelig bemærker **Amnesty International**, at menneskerettigheder og erhverv er en prioritet i forhold til Danmarks medlemskab af FN's menneskerettighedsråd. Man håber, at Danmark vil sikre en koordineret tilgang også i forhold til EU og sammenhængen med bæredygtig vækst-agendaen.

9. Forhandlingssituationen

Der er taget godt imod det finske formandskabspapir fra medlemsstaterne, som overordnet støtter den integrerede tilgang til fremtidens bæredygtige vækststrategi. Dog har en gruppe medlemsstater fremført betænkeligheder vedrørende ambitioner om klimaneutralitet, herunder særligt de økonomiske og konkurrencemæssige konsekvenser, det kan have for særligt energitunge industrier, der i dag i høj grad understøttes af fossil energiproduktion. Der er i denne gruppe lande et ønske om, at de socialøkonomiske konsekvenser ved

en lukning af disse arbejdspladser i højere grad medtages. Heroverfor har en anden gruppe lande ønsket mere konkret tekst om cirkulære og grønne omstillingstiltag, der kan bane vejen for bæredygtig vækst og et klimaneutralt EU. Der har generelt været tilfredshed hos landene med indholdet i papiret vedr. det indre marked.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil arbejde for, at EU i fremtiden bliver en klimaunion. Regeringen vil påtage sig internationalt lederskab for den grønne omstilling for at sikre, at Danmark lever op til Parisaftalen gennem en ambitiøs og bæredygtig politik. Derfor støtter regeringen de finske ambitioner om at sætte bæredygtig vækst på dagsordenen som et indspil til fremtidens europæiske vækststrategi. For regeringen er det en prioritet, at fremtidens europæiske erhvervs- og industripolitik får et bæredygtigt og grønt sigte. Regeringen er overbevist om, at EU har en global styrkeposition inden for grønne og bæredygtige løsninger, som kan styrke EU's konkurrenceevne samtidig med målopfyldelsen af Parisaftalen og Verdensmålene. Derfor skal EU's erhvervs politik og klimapolitik sammentænkes bedre, så mulighederne udnyttes

Regeringen støtter desuden ambitionerne i formandskabspapiret om at styrke det indre marked. Det er vigtigt, at det indre marked konstant udvikles og understøtter den virkelighed, som virksomheder og forbrugere navigerer i. Det gælder især i forhold til den digitale tidsalder. EU-lovgivningen skal derfor være enklere og understøtte digitale forretningsmodeller og innovation samtidig med, at konkurrencetilsynet med online platforme og tech-giganter styrkes, så det sikres, at platformene ikke misbruger deres dominerende position på markedet, fx ift. brug af data. Endvidere skal der følges op på, om de eksisterende regler efterleves og er implementeret korrekt, og derigennem bidrager til lige konkurrencevilkår og imødegåelse af svig. Regeringen ønsker derfor, at potentialet for bedre håndhævelse og implementering af eksisterende regler overvejes, inden forslag til nye regler lægges på bordet.

Endelig støtter regeringen, at EU fortsat promoverer og forsvarer en ambitiøs og fair handelspolitik, der understøtter europæiske virksomheders mulighed for at anvende globale, bæredygtige værdikæder. Regeringen støtter, at EU's netværk af handelsaftaler udvides, samtidig med at problemer med uretfærdig handelspraksis håndteres inden for rammerne af det multilaterale, regelbaseret handelssystem i Verdenshandelsorganisationen (WTO).

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.